

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 170—L., félévre 95—L.

Egyes szám ára 4—L.

Külföldre egész évre 270—L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca)
5. szám.

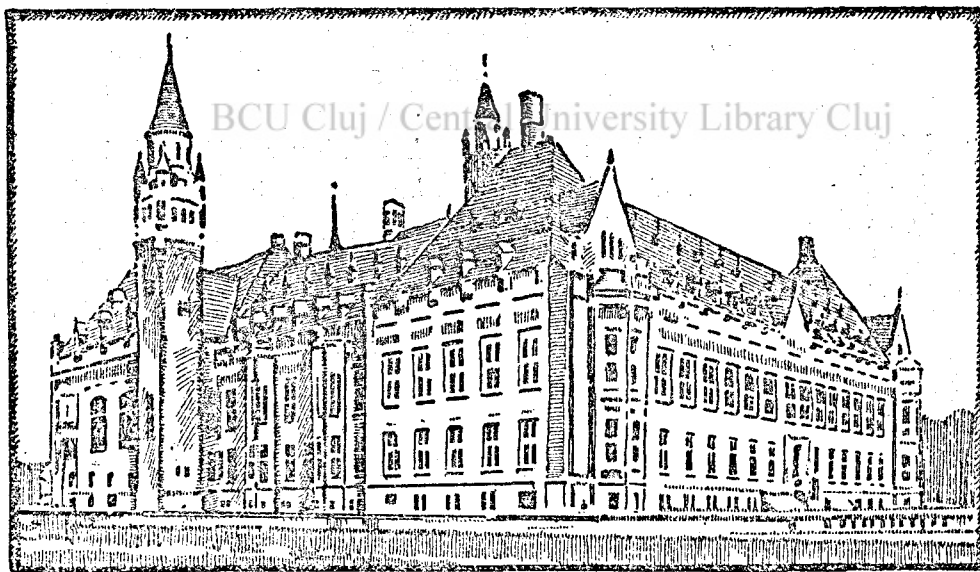
Megjelenik minden szombaton.

Ahonnán mindenki elégedetten távozott!

Egy angol politikus mondotta, hogy a háború nagyon rossz üzlet volt mind a győzőkre, mind a legyőzöttekre nézve.

A győzők persze azon vannak, hogy kárait a legyőzöttekre hárítsák: innen a sok gyűlölet, a jóvátételi tárgyalás, osztozkodás a zsákmányon és féltékeny ellenőrzése annak, hogy

részesítették a német fizettségekből, hanem azal biztatták őket, hogy majd Ausztriának, Magyarországnak, Bulgáriának terhére fogják megállapítani az ők részesedését. Ezeknek az országoknak tartozásaiból akarták fedezni az ugynevezett *keleti jóvátételt*, amelyet a kisan-
tant államainak kiegészítésére szántak.

A hágai tanácskozások színhelye.

egykori ellenfelek nehogy újra föl tudjanak említeni elesett állapotukból.

A győztes nagyhatalmak már régebben észbe tették Németországot. A német munka, a szorgalom óriási összegekkel adózik a környező országainak.

De a kisebb szövetségesek, a kis antanthoz tartozó Csehország, Románia, Jugoszlávia is hasárcéért, jóvátételi összegekért jelentkeztek a nemzetközi értekezleteken. Miután azonban a nagyhatalmak úgy találták, hogy ők maguk nem kaptak eleget: kisebb szövetségeiket nem

A keleti jóvátétel rendezése azonban nem volt könnyű feladat. Sem Ausztria, sem Magyarország, sem Bulgária nem akartak többet fizetni, mint amennyit 1943. évig kiróttak rájuk. Magyarországot ebben az elhatározásában az is megerősítette, mert neki a békeszerződések értelmében súlyos követeléseik voltak azokkal az országokkal szemben, amelyek közt területét felosztották. Ismeretes például az optánsok ügye, akik elvett földbirtokaik árának megtérítését követelték a kisan-
tant államaitól.

Bizony nehéz volt mindezeket a kérdéseket

rendezni De Hágában mégis megtörtént a csoda: a lezajlott nemzetközi tárgyalás megteremtette a megegyezést! A keleti jóvátétel ügyében gróf Bethlen István magatartásán fordult meg a dolog. Most a gyűlés befejezése után, az egész világ közvéleménye elismeri, hogy a magyar miniszterelnök a nehéz viták során mind nemzete érdekeit, mind az általános emberi érdekeket, elsősorban pedig a békeügyét államférfiúi bölcsességgel, nemes jóakarattal szolgálta.

Talán egyetlen nemzetközi összejövetel sem zajlott le a háború után, amelyről a felek olyan megnyugvással távoztak volna, mint távoztak a hágai konferenciáról.

Magyarország, amelyet végső romlással fenyegetett ellenfeleinek összetartó ostroma, végeredményben sikerrel vívta meg küzdelmét.

Megmentette a döntőbírótság elvét s ezzel lehetővé tette, hogy volt ellenfeivel fölmerült vitás ügyei ezután is nemzetközi bírói ítélkezés alá kerüljenek. Visszanyerte teljes pénzügyi szabadságát, ami azt jelenti, hogy ezután nem

kell a Népszövetség engedélyéért küzködni, államkölesönt akar fölvenni. Ezzel szemben 1943-tól 1966-ig évi 13 millió frankot fog fizetni nem hadisarc képpen, hanem a volt osztrák magyar monarchia békebeli tartozásainak teljesítéséül. Az optánsok is megkapják maguk jogos követelését. Erre a célra külföldi alapot teremtett a hágai bizottság, ahová beérül a magyar részről fizetett összegek egy része, de az alap megteremtéséhez, amely 240 millió frankra fog rugni, a nagyhatalmak fogják a befizetéseket teljesíteni.

Igy tehát a béke megteremtéséhez minden állam hozzájárult. Végre olyan egyezség létre, ami nem eltípor és tönkre tesz, hanem fölemel.

Ezuttal a francia politikusok is megértik és jóakarattal tanúsítottak a legyőzöttekkel szemben. Egyik francia újság örvendezve állítja meg, hogy most már meg lehet kezdeni a *Európai Egyesült-Államok* megteremtésének munkálatait.

Magyarok, vigyázzatok, sorsotok felett kell döntenetek!

Február 5-én igen fontos és nagy jelentőségű választások lesznek. A későbbi napokban pedig, — február 9-től kezdve, — még kétszer is az urnák elé kell járulnunk.

Az első választásra, mely február 5-én lesz, a vármegyei tanácsosokat kell megválasztanunk. Ezek a vármegyei tanácsok fogják ezután intézni a vármegyék sorsát, épen úgy, mint ahogy a községek sorsát a községi tanácsok intézik. A vármegyei tanácsok aztán választanak maguknak a maguk köréből egy *elnököt*, aki vezetője lesz az egész vármegyének, ő lesz a vármegye *alispánja*. Ezen kívül választanak különféle tanácsosokat és felügyelőket (inspektorokat), akik intézik és ellenőrzik a vármegye egész közigazgatását. A falvak és községek sérelmes ügyei, panaszai ez elé a vármegyei tanács elé kerülnek elbírálás végett.

A törvény a választók kezébe adja a szót, hogy ők válasszák meg maguknak ezeket a vármegyei tanácsosokat. Mindenki láthatja tehát ebből is, hogy itt a törvény milyen nagy jelentőségű joggal ruházza fel a lakosságot.

Nekünk magyaroknak különösen is kell vigyáznunk arra, hogy ezt a vármegyei tanácsot úgy válasszuk meg, hogy az a törvény határain belül a mi érdekeinket képviselje, vagyis, hogy legalább azokat a jogokat biztosítsa számunkra, melyeket a törvény is megígért. Igaz, hogy a jelenlegi közigazgatási törvény is még sok olyan jogunkkal maradt adós, melyekhez az ország tételes törvényei és emblematikáinknál fogva igényünk van, de sajnos ezen kívül lépten-nyomon kell éreznünk azt, hogy mikor rólunk, magyarokról van szó, nem a törvények által biztosított jogainkat is lecsúsztatják, többször elgáncsolják. Miért volt ez lehet

ges? Azért, mert, akik arra voltak hivatva, hogy törvényes jogainkat megvédjék, a hatóságok emberei, a legtöbbször maguk sem törődtek a mi jogainkkal és igazságainkkal. *Nekik nem fájt az, ami nekünk fájt és fáj.* Ezért van, hogy adó ügyekben, közigazgatási ügyekben, iskolai ügyekben és sok más ügyekben egészen alantas közegek úgy hatalmaskodnak ami népünk felett, ahogy épen akarnak. Akiknek ezt meg kellett volna akadályozniok, azoknak nem fájt, ami nekünk fájt.

Ezek a most választandó vármegyei tanácsok, élükön az alispánokkal, épen arra is hivatva lesznek, hogy mindezt megakadályozzák. Arra nem számíthatunk, hogy ezek az alispánok és a vármegyei tanácsok sok helyen magyarok legyenek, de a három székely vármegyében, vagyis Csik-, Udvarhely- és Háromszék vármegyékben feltétlenül megtudjuk alakítani a szintiszta, vagy legalább is tulnyomó részben magyar tanácsokat, melyek aztán magyar alispánt választanak. Ezekben a vármegyékben a törvény teljesen a magyarság kezébe tette le a saját sorsának intézését. A február 5. választásokon meg kell mutatnia, főként ennek a székely magyarságnak, hogy hivatása magaslatán áll és a Magyar Párt \times jelvényü listájára üti rá a bélyegzőjét. A többi vármegyékben is, ahol a Magyar Párt önálló listát nyújt be, ugyanez a feladata minden magyar embernek, ahol pedig egyességet kötött a Magyar Párt más pártokkal, ott a Magyar Párt megyei vezetőségének utasításai szerint kell szavazni.

Vigyázzatok magyarok! Más pártok is fognak magyar nevű embereket jelölni a listáiban, de ezek nem a Magyar Párt tagjai és nem is tekintendők a magyarság képviselőinek. El fognak menni ezek hozzátok, szónoklatokat fognak nektek tartani a hatalom uraival együtt, — megint magyarul fog köztetek beszélni mindenki, a román is „Magyar testvéreink”-nek fognak titeket nevezni. El fogják nektek mondani, hogy ők milyen nagyon szeretnek titeket és annyi minden jót fognak

ígérni nektek, hogy nem győzitek elraktározni. Lehet, hogy meg is tették ezt. Vigyázzatok! ebből is annyi az igazság, mint a mennyi az eddigi ígéretekből teljesült be, vagyis semmi. Most szükségük lenne a szavazatotokra, ezért mindent megígérnek nektek, de mikor a választás után elmentek az irodáikba, hivatalaikba, ha még ott találhatnak lenni, már nem tudnak magyarul, sőt figyelmeztetnek rá, hogy velük csak románul lehet beszélni. — Azoknak a magyar nevű embereknek se higgyetek, akik melléjük szegődtek, mert ezeket kicsavart citromként, méltó jutalmul, hamar eldobják maguk mellől.

A választás, illetve szavazás épen úgy történik, mint a képviselő választások alkalmával, amint azt már megirtuk. Minden választónak adnak szavazólapot és egy bélyegzőt, amellyel bemegy a szavazóterem egyik fülkéjébe, ott a bélyegzőt ráüti arra a névsorra, amelyiken a Magyar Párt \times jele van, azután a szavazólapot úgy fogja össze, hogy a nevek és a bélyegző befelé legyenek fordítva és betenni az urnába, vagy átadja a választási elnöknek. Ezzel magyar kötelességét teljesítette. *Ahol a Magyar Párt egyességet kötött valamelyik másik párttal, ott a választókat erről értesíti a Magyar Párt helyi tagozata és ott eszerint szavaznak. Csik-, Háromszék- és Udvarhely vármegyékben, minden magyar ember csak a \times jeltre szavaz, mert ezekben a megyékben nincs egyesség.*

Mindenki tartozkodjék mindenféle szesz italától. Mindenki vigyázzon arra, hogy mindenféle rendzavarás megakadályoztassék, mert sokszor épen ilyen eszközöket használ fel az ellenpárt arra, hogy a választókat szétkergetse a karhatalommal és így megakadályozza a Magyar Párt embereit a szavazásban. A kötekedők utjából álljunk ki és teljes csendben vonuljunk a szavazáshoz egyik legfontosabb kötelességünk teljesítésére.

Háromszéki választó,

KÜLFÖLD

A londoni tanácskozások. György angol király január 21-én nyitotta meg Londonban a tengeri haderők leszereléséről tárgyaló konferencia tanácskozásait. Beszédét — a rádió útján — az egész világ hallotta s annak lényege a világbéke fontosságának szükséges volta, valamint annak szükségessége, hogy a népek adóterhei csökkenjenek. A beszédnek világszerte nagy hatása volt, már csak azért is, mert a leghatalmasabb birodalom feje mondta. Utána sorban nyilatkoztak Anglia, Amerika, Japán, Franciország és Olaszország kiküldöttjei és valamennyien magukénak vallották a leszerelés gondolatát. De hangoztatták azt is, valamennyien, hogy érdekeik erős hajóhad fentartását parancsolják mindaddig, amíg — amint ezt az angol miniszterelnök kifejezte — a béke biztosítása a jog útján meg nem történik. Ez pedig azt jelenti, hogy a mai helyzet nem igen fog változni, legfeljebb az ezután fejlesztés fog lassabban s közös szabályok szerint történni. A mai helyzetre nagyon jellemző, hogy néhány nappal a konferencia megnyitása előtt az angol tengerészeti miniszteriumnak két postaszájkját lopták el fényes nappal nyílt utcán automobilos betörők s a zsáokban fontos tervrajzok voltak, épen haditengerészeti titkokról.

Oroszországban elkobozták a magánosok arany tárgyait. A szovjetkormány rendeletet adott ki, hogy az ország egész területén el kell kobozni a magánosok tulajdonát képező arany tárgyakat és pénzeket. A nagyobb városokban naponta száz és száz házkutatást tartanak. A legkisebb gyanura vörös katonák jelennek meg a magánlakásokban és lefoglalnak mindent, ami aranyból van. Az új rendelet még a szovjethivatalnokokat sem kíméli és nekik is be kell szolgáltatniok arany tárgyait. A vörös katonák főleg az arany jegygyűrűkre pályáznak. Az elkobzást elkerülendő, sokan önként jelentkeztek az állami fémbeváltó hivatalnál, ahol azonban közölték velük, hogy az aranyért és a külföldi bankjegyekért nem jár kártérítés. Mindez köztulajdon és minden ellenszolgáltatás nélkül az állam rendelkezésére bocsátandó. Akik eldugják arany tárgyait és valutáikat, a leg súlyosabb büntetést kapják. A hangulat Szovjetországban ismét a kommunizmus első éveinek borzalmaira emlékeztet.

Négymillió ember éhhalála. Északi Kínában rossz termés volt. Vasut nincs, az utak rossz, s nincs tehervonó állat sem, mert levágták és megették a lakosok. Így nem lehet élelmiszert oda szállítani. A nyomoruságot még fokozza az óriási hideg, amivel alig bírnak megküzdeni, pedig már feltűzték a házak fedelét is. A lakosság sűrű. Így meg lehet érteni, bármilyen borzasztó is, hogy eddig már két millió ember pusztult el éhen s attól tartanak, hogy tavasz végéig még egy annyi fog elpusztulni. Bizony, hogy a műveltség száza-

dában ilyesmi megtörténhetik, az elég figyelmeztetés lehet a világ urainak, hogy mit kellene igazából dolgozniok.

Hamis pénz Berlinben. Még be sem fejeződött az orosz pénzhamisítási per, máris újabb hamis pénzt találtak a német fővárosban. Ezuttal 100 dollárosokat, még pedig igen nagy számban s nagyon jókat. Még nem jöttek nyomára, hogy hol készültek a hamisítványok.

A szovjet újabb próbája. A Fekete-tengerből a Földközi-tengerbe vezető tengerszoroson és vissza csak egy nemzetközi bizottság engedélyével szabad átmenni hadihajónak. A szovjet engedély nélkül a Földközi-tengerből a Fekete-tengerbe küldött két orosz hadihajót. — Háborút nyilván nem akar kezdeni. Ennyi haderővel nem is kezdhet. De meg akarja mutatni, hogy ő reá nem kötelező semmi nemzetközi jogszabály. Ezért érthető, hogy eljárása — bár veszélyt nem jelent — nagy nyugtalanságot keltett a nyugati államokban. Különben a héten Budapesten próbálkoztak összeesküvés szervezésével foglalkozni Moszkva emberei. — Számszerint tizenketten. — De most is rajta vesztek és a nyomdájukat is lefoglalták.

Segítsétek!

A csikszenttamási tűzkárosultak részére befolyt pénzek nyugtázása: Magyarfülpösi ref. egyh. hívei 460, Ref. egyház perselyes gyűjtése Magyarlóna 180, Hodács Agoston Kisiratos 35, A gyalui vasárnapi iskolások előadása jövedelméből 1100, A gyalui vasárnapi iskolások perselypénze 735, Ref. Nőszövetség perselypénze Gyalu 252, Ruttner István Csene 100, Ref. hívek adományai Kisbony 342, összesen 2604 lej.

Az olvasók köréből.

Legyünk résen a közigazgatási választásokon!

A „Magyar Nép“ 1930. I. számában „Gazdák szervezkedjétek“ című cikk írója azon töpreng: „Mindezek után kérdelem: szervezkedjünk, de hogyan?“

Nem szorul bizonyításra, hogy rend nélkül nem állhat fenn semmi, nem boldogulhat senki. A rendetlen gazda, mesterember, kereskedő megbukik, a rendetlen cselédet, hivatalnokot elbocsájtják. A rendetlen ember sorsa olyan, mint a háborgó vizen hanykódó sajkácé, ideig, óráig tarthatja magát, de aztán elmerül. A rendetlen ember munkájának, kapkodásának jó vége nem lehet. Ez áll országokra, államokra nézve is.

Kisebbségi sorsunkban nép és gazdasági életünk szervezkedését felsőbb rendletek érzékenyen befolyásolják, megakadályozzák, de befolyásolják önmagunk könnyelműsége is. Könnyelműséget követünk el maholnap megint, ha a közelgő választásokon visszaélünk törvényes szabadságunkkal vagyis, ha a községi tanácsba nem a rátermett, egyenest járó, komoly embereket válasszuk, hanem a rókafejű, ravaszokat és csuszó mászókat, csupán azért, mert eleve tudjuk, hogy részrehajlók és elnézik hibáinkat.

Bölcs Salamon hagyta ránk a nagy tanulságot: Aki téged dorgál, mefedd, az a te barátod. Az elnézés, részrehajlás, ha nem is bűnök mélyseges tengere, hanem csak mocsara: az is elég mély arra, hogy elsüllyedjen benne elv, jellem, becsület — s olyan lépésekre vigyen, melyeknek máris kiromlott fogakkal esszük poklos gyümölcsöket. Kél szivemben fájó érzet s a nemes harag, amikor látom, hogy látom, hogy ingadozó, vergődő népünk kilencven százaléka erre az utra vetemedett, ezt az elvet követi. Hason csuszik, mászik részrehajló barátai után. Olyan is lett a mi népeletünk, mint egy lesüllyedt, vén épület, ha egyenest jársz benne, betöröd a gerendába a fejedet.

Lehet-e itt szervezkedni? Lehet-e itt zöldágra vergődni, ahol a nép munkája gyümölcséből csak verejtéke sós könnyét élvezheti, ahol csak a nyomoruságból nem vesznek vámot.

Bizony eljött az ideje, hogy szervezzük erőinket s rendet teremtsünk magunk körül. Hogyan, mikép kezdjük? A közelgő választásokon igyekezzünk faj és rangkülönség nélkül oda-hatni, hogy a községi tanácsokba azok az egyének jussanak be, kiknek előttünk, illetve a nyil-

vánosság előtt kifejtett működésükben és családi életükben megvan a nemes összhang. Ezzel az egyszerű képesítéssel kell birni nemcsak a községi, hanem a megyei, miniszteri tanácsosoknak, miniszter uraknak a községi bírótól a miniszterelnökig. Akik tudni fogják, hogy a közügy hiv és igaz szolgálata egyetlen út, mely a földről az égiekhez vezet, akik összefogva megindítják a szervezkedés nagy munkáját alulról felfelé s a takarékoságot felülről lefelé s tető alá hozzuk azt a magasztos épületet, melynek neve: „Szabadság“. Erre törekedjünk faj és rangkülönség nélkül, akik egy hajóban evezünk. Vagy csakugyan el akarunk sülyedni?

(Makkfalva.)

Zsigmond Miklós,
kiszgazda.

Sem a csizma, sem a buza.

Mult év nov. 9-én a „Magyar Nép“-ben megjelent „A csizma“ című cikkekre vonatkozólag akarok a nyilvánosság részére szerény elgondolásomból pár sort papírra vetni.

Ugy érzem, hogy a cikkíró ur és mindazok, akik a csizma-kérdéshez hozzászóltak, téves uton haladnak.

A mai drágaságot, amely a ruházati cikkek terén mutatkozik, sem a csizma ára, sem a buza ára nem befolyásolja. Másodrendű kérdések ezek. A baj abban gyökerezik, hogy országunk gazdasági helyzete a világpolitika és közgazdasági viszonyok nyomása következtében válságos helyzetbe, lejtőre jutott.

Sem a gazdaember, sem az iparos kitartó munkássága nem hozza meg a szükséges megélhetési lehetőséget. Szerintem a mindenható kormányok elsőrendű kötelessége a földművelő nép életviszonyát helyes közgazdasági politikával alátámasztani.

Ha ez az országos gazdasági kérdés megoldódik, akkor a földművelő nép és vele kapcsolatosan sinylődő iparos osztály megélhetése is megjavul. De megjavul a csizma és a buza ára is mindkét fél részéről.

Ha figyelemmel kísérjük az ország e két nagy tényezőjének életviszonyait, éreznünk kell a közös sorsot. Nagy bünt követ el, aki meg gondolatlanúságból égő csóvát akar dobni a gazda és iparos osztály közé. Ha visszagondolunk az úgynevezett jobb időkre, mikor a földművelő népnek ládafiában bőven volt a pénz, nem panaszkodott az iparos, de nem alkudott a földművelő

nép sem. Hogy a viszonyok változtak, az igények a falun is nagy mértékben fejlődtek és ma nem zsiros csizma, se nem székely harisnya, hanem boxcsizma és bricsesz nadrág kell, az a kultúra fejlődésének tudható be.

Magyar testvéreim, ne vitatkozzunk, hogy ki az oka leromlott gazdasági életünknek, hanem

fogjunk baráti kezet és együttes erővel keressük azokat a módokat, amelyeknek egyenes útján haladva megjavítjuk életfeltételeinket és megjavítjuk a csizma és a buza árát.

(Székelyudvarhely.)

Nagy János,
cipész iparos.

* HIREK *

Enyhült a temesvári pénzügyi válság. A Bánság gazdasági élete súlyos megrázkódtatáson ment át. A temesvári Hermesbank fizetéképtelen lett s a Sváb Kereskedelmi és Iparbank, valamint a Polgári Takarékpénztár is beszüntették fizetéseiket. A betétesek körében óriási volt a nyugtalanság. Közben bankközi tárgyalások folytak, amelyek a kérdéses pénzintézeteknek lehetővé tették az ügyek rendezését.

Merénylet a Kisenév bukaresti gyorsvonat ellen. A Kisenév—bukaresti gyorsvonat ellen ismeretlen gonosztevők merényletet kíséreltek meg. A vasúti pályatesten kő- és vasdarabokból hatalmas torlaszt építettek, hogy a vonatot ilyen módon kisiklassák. Szerencsére a mozdonyvezető észrevette az akadályt és a vonatot idejében lefékezte.

Szeszélyes tél van a Balkán-félszigeten. Ugy látszik, hogy az időjárás mindenkor megőrzi szélsőségeit. A tavalyi kegyetlen hideg után az idén enyhébb télben van részünk, legalább is egyelőre. A szeszélyes tél még sok meglepetésben részesíthet minket, hiszen határainktól délre a legellentétesebb időjárások uralkodnak. Belgrádi jelentés szerint Jugoszlávia nyugati tartományaiiban napok óta nagy meleg van. Az időjárás egészen tavasziasra fordult és Szerajevó

környékén már bimbóznak a rózsák. Ezzel szemben az ország keleti részében két fokos hideg mellett szakadatlanul havazik. A földeket már egy méteres hó borítja. A vonatok mindenütt elakadnak a hóban.

Koresolyázó gyermekek szerencsétlensége. Bonchida közelében a Szamos jegén végig gyermekesapat mulatozott. A Szamos vékony jege megrepedt és az egymás után csuszkaló három gyermek egyszerre merült a jég alá. Az ártatlan időtöltés áldozatai lettek Muresan Gavril 9 esztendő, Szráká Anetta 12 esztendő és Morar Gheorghe 13 esztendő gyermekek. A többi gyermek a szörnyű esemény láttára sikoltozással futott széjjel, míg a fuldoklók kétségbeesett küzdelmet folytattak a jég hideg folyó hullámaival. A szerencsétlenséget a közelben fekvő malom alkalmazottai vették legelőször észre, akik igyekeztek kimenteni a gyerekeket a vízből. Közülük kettőt ki is emeltek a hullámsírból, azonban Muresan Gavril testét magával sodorta az ár.

Hány automobil van a világon? Amerikai számítások szerint a világon 32 millió autó van. Ebből az óriási számból 25 millió az Északamerikai Egyesült Államokra esik. Európában 6 millió szalad. A többi világrészekben együttvéve alig van 1 millió automobil.

Magyar ember
magyar iparosnál dolgoztat!

Genovéva történetének szétküldése folyamatban van. Jánosvitész és Bolond Istók történetét tartalmazó füzetet valószínűleg február második felében teszünk postára. A szép könyveket egyideig még 50 lej árban lehet megrendelni.

Hármas ikrek Gyepesen. Szabó Dénes gyepesi csizmadiamester felesége hármas ikreket szült. Az ikrek közül kettő életben maradt, egy meghalt.

Halálra ítélt méregkeverő asszony. A szolnoki törvényszék előtt ismét két tiszazugi asszony állott méregkeverés és gyilkosság vádjával terhelt. A törvényszék az egyik asszonyt, Kardos Mihálynét, kétféle gyilkosságban bűnösnek mondta ki s ezért kötél általi halálra ítélte, míg a másik asszonyt bizonyítékok hiányában felmentették.

Negyven gyermek megvakult a helytelen gyógykezelés következtében. Görögország fővárosában, Athénben, 40 gyermeket kezeltek egyiptomi szembej ellen. A kezelőorvos hanyagsága miatt a kezeléshez rossz szert használtak. A könnyelműségnek borzalmas következményei lettek: az összes gyermekek megvakultak. A gondatlan orvost és az ápoló személyzetet letartóztatották.

ADOMÁNYOK. Ambrus Andrásné Sárkány 100 Lejt küldött Varga István rokkant volt részére, egy özvegyasszony Belényesről 500 Lejt Kálnok község betegei részére. Ezen összegre köszönettel nyugtázzuk s rendeltetési helyükre juttattuk.

ÚJ KÖNYVEK

Olvassóink figyelmébe! A könyvrendeléseknél az árjegyzékünkben feltüntetett bolti árhoz általában minden könyv árához hozzászámítódik a portó és utánvételes rendelésnél még az utánvételi díj is. Ha valaki rendel pl. egy Csürös Emilia: „*Gyermekszindarabok és köszöntők*” c. könyvet, amelynek ára előfizetőink részére 60 lej, ehhez a pénz előzetes beküldése esetén a következő portódíjat kérjük még mellékelni: Ha a könyvet egyszerű postai küldéssel kéri, még 3 lejt, ajánlott küldésnél 13 lejt kérünk beküldeni. Utánvétel esetén még 19 lejt számítunk az eredeti összeghez. Ez kizárólag a postai költség, míg a csomagolásért semmit sem számítunk. Ha valaki több könyvet rendel, természetesen aránylag kevesebb a portódíj, mert ajánlási díjat (10 lej) csak egyszer kell megfizetni. Megjegyezni kívánjuk, hogy az egyszerű küldésnél a szállítmányért a posta felelősséget nem vállal s ha esetleg elvész, a kár kizárólag a megrendelőt terheli. Tehát ajánlatos ajánlva, vagy utánvétellel rendelni meg a könyveket.

A MINERVA MESESKÖNYVEI. Egyszer volt, hol nem volt, egy szép dalos kislány. Hát persze, hogy volt, mert ha nem lett volna, nem írt volna mesét róla László Marcella. Tóth István festőművész meg is rajzolta a szép mese legszebb jeleneteit, a Minerva R. T. szép színes könyvbe öltöztette a „*Nótás Zsuzska*” meséjét. Nóták is vannak benne, leköttázva, hogy leénekelhesse, lemuzikálhassa mindenki, akinek szíve kívánja. A színes kemény táblás könyv ára 80.— lei a Magyar Nép útján megrendelhető 60.— leiért.

„*Gyermekszindarabok és köszöntők*” a címe Csürös Emilia karácsony előtt megjelent könyvének, mely erős segítsége mindenkinnek, aki gyermekekkel foglalkozik. Szívesen ajánljuk minden olvasónk figyelmébe ezt a könyvet. Névnap, születésnap, újév, karácsony, húsvéti üntözés, a gyermekeknek is akkor igazi öröm, ha elmondhatja ő is a maga szépen pergő rigmusait, hogy

büszke örömmel hallgathassák szülők, rokonok, nagyobb testvérek. A 150 oldalas vaskos könyvbolti ára 80.— lei, a Magyar Nép útján megrendelhető 60.— leiért.

Három kislány. Csinos falusi leánykák indulnak a városba szolgálatot keresni. Ügyesek, jókedvűek. A piacon megállnak és illedelmesen felelgetnek a naccságáknak. Nagy a csodálkozás azonban, mikor a három leányka, csak olyan helyre akar elszegődni, ahol sok a gyermek. Nem így szokták ezt manapságt! Dehát ki is gondolná, hogy a három falusi leányka nem más, mint a három kicsi tündér, akik azért jöttek a földre, hogy megtudják milyenek a földi gyermekek. Jók-e, rosszak-e? Aztán eltelik az egy év, a leánykák erősen vágnak haza, a falujukba. Fel is mondanak, haza is mennek, aztán egyszer csak jön a szép, tündér-csoda, jutalom a jó gyermekeknek, büntetés a rosszaknak. *Gál Lajosné: „Jóság jutalma”* című könyvében egész csokorra való ehhez hasonló szebbnél-szebb mesét, elbeszélést találunk. Sok szép rajz is díszíti ezt a könyvet, melynél szebbet, kedvesebbet keresve sem találhatunk. Megjelent a Minerva R. T. kiadásában. Bolti ára 80.— lei, a Magyar Nép útján megrendelhető 60.— leiért.

Művelődési moznalmak

SZINIELŐADÁS KRASZNARÉCSÉN. A krasznarécsesi magyar ifjuság — Cseh András tanító vezetése alatt — a ref. iskola javára műsoros táncvigalmat rendezett. Szinre kerültek a „Leánykérő” és a „Már késő” című szindarabok. Szerepeltek: Fodor Margitka, Boros Teréz, Szabó Annuska, Fodor Erzsébet, Boros Ilonka, Utó Erzsébet, Papp Kálmán, Szabó Dezső, Papp Béla, Fodor Sándor, Boros Gábor és Cseh András. A szindarabok betanítása és rendezésével Cseh András ref. kántortanító fáradságot nem ismerő nemes munkát végzett.

Gazdák, szervezkedjétek!

Elégett fuvarosok. A kolozsvári Marisel község egyik boltosa Zabadean Demeter fuvarost Kolozsvárra küldötte egy hordó benzinnel. Zabadean beajánlott Kolozsvárra, megvette a hordó benzint és a boltos által bízott feladat sikeres elvégzése után hazafelé indult. A forcsmák és pálinkamérések előtt azonban gyakran megállt és mindenütt egy kis sziverőt itott, úgy, hogy mire valóban hazafelé indult, egészen ittas volt. Utközben találkozott Pintean György mariseli földműves ismerősével, akit felvett maga mellé a szekérre és ketten hazafelé indultak. Pintean azt ajánlotta Zabadeannak, hogy a hordó benzint dezhálják meg. A fuvaros elfogadta az ajánlatot és kidugazolván a hordót, Pinteanal együtt nekikezdett a benzin lesurgatásának. Nem gondoltak azonban arra, hogy a benzin könnyen gyúlékony anyag, mert még a pipát sem vették ki a szájukból. Valamelyikük pipájából szikra pattanhatott ki, melyről a benzin felrobbant és lángborította a szekeret és a két fuvarost. A lovak a robbanástól megvadulva, a szekeret elragadták. A két mariseli földműves ott maradt az úton, ahol a kifreccsenő benzin lángjában mind a ketten szénné égtek. Ott találták meg elkormosodott holttestüket az országúton.

Minden román állampolgárnak elsőrendű érdeke, hogy ismerje az új közigazgatási törvényt, amelynek hű magyar fordítása, magyarázata Paál Árpád szenátor kitűnő munkája. Kapható minden könyvkereskedésben. Ára 80 leu. **Minerva Cluj-Kolozsvár, Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 1. sz.**

Felhívás a tejszövetkezetekhez!

Sulyos gazdasági helyzetünk kényszerít minket is, földmivelő gazdákat, hogy az általunk előállított terményeinknek, amennyire a körülmények megengedik, az árát egységesen állapítsuk meg. Ilyen termék például a vaj, melynek nagyon könnyen meg lehetne állapítani az árát és a központ közölhetné azt a tagokkal.

Most minden élni akaró község kevés kivétellel megalakította a tejszövetkezetet. De nem valami rózsás jövő vár a szövetkezetekre, mert nagy odaadással és áldozattal előállított vajunkat a jól megszervezett kofa-társaság a maga kénye és kedve szerint fizeti úgy, ahogy nekik tetszik. Ők hetenkint egyszer-kétszer Bukarestbe utaznak, ott kiváló vendéglőkben mulatnak cigányzene mellett, fürdőkre járnak. Addig a termelő gazdák kénytelenek a tej árát literenkint 3.50—4 leire leszállítani, hogy a szövetkezet valahogy ki tudjon jönni.

Ebből az okból kifolyólag kérem a tejszövetkezetek vezetőségét, hogy a legközelebbi igazgatósági gyűlésen tárgyalják le és a hirdetett napon és helyen, esetleg vármegyék székhelyein gyűljünk össze és alakítsuk meg a tejszövetkezetek szövetségét és végül ezzel a szövetséggel lépünk be az Országos Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségébe. Ezek az alkuló gyűléseken már a legsürgősebb tennivalókat tegyük meg. Ha az összetartás, együttérzés meg lesz, messzebbmenő terveket is dolgozhatunk ki u. m. állítanánk fel vajraktárakat, a vasutállomásoknál a Székelykeresztur-vidékiek Székelykereszturon és több vármegye együtt a nagyobb városokban, ahol a vajnak jobb piaca van, létesítenénk árucarnokot. Mindez nagy áldozatot nem kíván. Az én becslésem szerint kb. 5 ezer Lei szövetkezetenkint, mondjuk egy kofának 2 heti tiszta jövedelme.

Még van egy más üdvös dolgunk: egymáshoz közel fekvő tejsarnokok társulnának a melléktermékek jobb kihasználása végett, vagyis a lefölezött tejből készítenénk trapista sajtot, amelyhez csupán kb. 2% zsirtartalom szükséges és mégis nagybani ára kilogramonként 80 Leire felfelé mozog. A trapista sajtnak az előállításához nem szükséges nagy költséges berendezkedés, nagy helyiség, csupán jó szellős pince. Ez fenti tervezetnél nálunk, a magyarság között lehetetlennek látszik, de a Brassó-vidéki szászok már rég megcsinálták, nekik nagyszerűen bevált, mert a szövetkezetek 7—8 leies helyi ár mellett is gond nélkül működnek.

Ha megalakulhatunk, akkor minden szövetkezeti csőd ki van kerülve és nem kellene, hogy minden szövetkezet 1—2 kofát tartson, hanem együtt az összes szövetkezet fizetne 3—5 vezető férfit, kik felvirágoztatnák a magyarság szülő tejszövetkezetét.

Az kézet erre a felhívásra, hogy vannak szövetkezetek, melyek birják a vajat nyáron is eladni 135—125 leies áron kofák kikerülésével, de az új szövetkezetek kénytelenek kilogramonként 100 lei és még ezen is alul eladni. Mig h a központ intézné, sokkal jobban meg lehetne küzdeni a nehéz helyzettel. Megfigyelhettük: a cukor egységes magas árát még a miniszteri rendelet sem bírta letörni. Megalakulásra az időpont szintén hirtelen fogjuk közölni, a mi megalakulásunkra szinte erre legilletékesebbet, Udvarhely megye gazdasági egyletének vezetőségét kérem

Gagy.

iff. Szécsi Mihály,
tejszöv. elnök.

**Magyar ember
magyar iparosnál dolgozz!**

Gyümölcsészeti tanfolyam Kolozsváron. Az Erdélyi Gazdasági Egylet folyó évi április hó 3—4. és 5. napjain Kolozsváron, az Erdélyi Gazdasági Egylet Attila-utca 10. szám alatti székházában gyümölcsészeti tanfolyamot rendez. A tanfolyam tárgya: 1. A gyümölcsfa tenyésztés, szaporítás, nevelés, ápolás. 2. A gyümölcsfák kártevői és az ellenük való védekezés. 3. A gyümölcs szedése, eltartása, értékesítése, feldolgozása. A tanfolyam látogatása díjtalan. A tanfolyamon nők és férfiak korra való tekintet nélkül egyaránt részt vehetnek. Jelentkezési határidő március hó 15.

Erdélyi Gazdák gyűlése az alakítandó Magyar Földhitelintézet ügyében. A gazdák nagy örömmel fogadták a Magyar Földhitelintézet alakításának híret. A gazdasági terményeket nem lehet értékesíteni, az üzemi költségek állandóan emelkednek, az adóterhek nőnek és a kiméltlen adóbehajtás sok gazda lába alól kihuzta a mindennapi kenyeret is alig biztosító földet. A gazdák mondhatni kivétel nélkül el vannak adósodva. A legolcsóbb kölcsönöket sem bírják, mert az ország jelenlegi bankkamatai és a mezőgazdasági jövedelem nagysága nincsenek egymással összhangban. Ez a szomorú jelenség a gazdasági élet minden ágában érzik, de senkit sem érint annyira, mint a máris sok sebből vérző gazdákat. A magas kamatnak nem a bankok az okai, a rossz terményárakat nem a gazda, hanem világgazdasági tényezők diktálják. A termelés versenyével lépést tartani csak jól megszervezett és a mezőgazdaság céljainak mindenben megfelelő hitelintézkedésekkel lehet. Ezt a szerepet fogja betölteni a Magyar Földhitelintézet. Belátva a

gazdák az ügy nagy fontosságát, gyűlés keretében fogják a Földhitelintézet ügyét megbeszélni. A gyűlésen dr. Gyárfás Elemér, dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc fogják ismertetni az Intézet célját és megalakításának módozatait. A nagyfontosságú gyűlésre, amelyen minden gazdának meg kell jelennie **osztálykülönbség nélkül**, az Erdélyi Gazdasági Egyesület a következő meghívót bocsátotta ki.

MEGHÍVÓ. *Az Erdélyi Gazdasági Egylet az Erdélyi Magyar Földhitelintézet alapításának ügyében 1930 február hó 10-én, hétfőn d. e. 11 órakor Kolozsváron az E. G. E. Attila-u. 10. sz. alatti székházának üléstermében szakértekezletet rendez, melyre az erdélyi magyar gazdaközönséget ezuton van szerencsénk tisztelettel meghívni. Az értekezlet tárgyának fontosságára való tekintettel kérjük a meghívott urakat és intézmények képviselőit, hogy a szakértekezleten okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.*

Kolozsvár, 1930 január hó.

Dr. gr. Bethlen György,
alelnök.

Török Bálint,
titkár.

Németországi tanulmányút kisgazda ifjak számára. Az Erdélyi Gazdasági Egylet az erdélyi magyar kisgazdaifjak részére minden évben félévre terjedő gazdasági tanulmányi kirándulást rendez Németországba. A kiránduláson 17—24 éves gazdaifjak vehetnek részt. A kirándulás márciustól október végéig tart. A részvételi díj 10 ezer lej, amely összegben az uti költségek Budapesttől Budapestig oda és vissza és egy 14 napos németországi körut költségei foglaltatnak benne. Ehhez jön még a hazulról Budapestig és Budapestről hazáig felmerülő utiköltség, amely összesen 2 ezer lejre rug. A kiránduláson résztvevő gazdaifjak kísérel

mennek ki Németországba és ott kisgazda családoknál, mint családtagok, nyernek elhelyezést és mint ilyenek minden gazdasági munkát végezni kötelesek. Az utra rendes viselő ruhát és fehérneműt kell vinni csupán. A német nyelv ismeretének hiánya nem akadály. Miután Erdélyben magyar nyelvű mezőgazdasági szakiskolák nincsenek, ajánljuk, hogy az erdélyi magyar kisgazdák közül, akik tehetik, küldjék ki fiaikat. Kívánatos volna, hogy a gazdakörök és szövetkezetek a lehetőség határáig támogassák az erre vállalkozó érdemes gazdaifjakat anyagilag is. Aki a kiránduláson részt óhajt venni, köteles utlevelet szerezni. Az utlevél Oroszország kivételével egész Európa területére kéréndő. A szükséges vizumokat az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala szerzi meg. A kirándulás ügyében mindennemű megkeresésre készséggel és díjtalanul nyújt részletes felvilágosítást az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Muresan-Attila-utca 10).

PIAC

Piaci árak Kolozsváron.

Buza 580—600, árpa 280—300, zab 430—450, kukorica 330, fehér paszuly 1 ezer 300, tarka paszuly 1 ezer 200, lencse 2 ezer, borsó 3 ezer lej mázsánként.

Piaci árak Udvarhelyen.

Buza 110—115, rozs 75—80, kukorica 60—63, árpa 60—65, zab 35—40, krumpli 14—16, paszuly 130—140 lej 20 literes vékánként.

A sertés árak tovább emelkednek. Hízott disznó kilója élősúlyban 42—44 lej.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK.

„Az Ő nevét hiába föl ne vedd.“

Isten az ő parancsolatában ezt mondja: „Az Urnak, a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd, mert nem hagyja azt az Ur büntetés nélkül, aki az ő nevét hiába felveszi.“ Örök tiltakozás ez a parancsolat az ellen, hogy Isten szentséges nevét a gyarló ember csak takaróul használja. Vagy komolyan vesszük az élő Isten valóságát, számolunk vele, mint egyetlen törvényadóval, akinek szemé előtt állunk, vagy ha nem, akkor meg ne próbáljuk ajkunkra venni az Ő nevét, mert az Ő neve ítéletté és kárhoztatássá változik számunkra. Gondoljuk meg, hogy valóban mennyire más lenne egész vallásos életünk, ha tényleg csak azok vennék ajkukra az Isten nevét, akik valósággal hiszik és életüket teszik reá az igazságra, hogy Ő létezik. Ha Isten valósággal létezik számomra és én vallom azt, amit a Próféta mond, hogy aki a fület teremtette, vajjon nem hall-é, és aki a szemet teremtette, vajjon nem lát-é, akkor egyáltalán lehetséges-e számomra az, hogy az Isten nevét szóval illessem, reá hivatkozzam hamis igazságnak takarójául és úgy éljek, mintha az ő örök törvényeinek semmiféle köteleztetése nem is létezne? Itt van a gyökere egész vallási életünk bizonytalanságának. Ha lehetetlen a szolga számára az, hogy Ura jelenlétében, Ura szeméi előtt lopjon, vagy nevét gyalázza, éppen annyira és valóságosan feketellen annak a számára, aki előtt az Isten élő valóság, hogy nevét ne a legnagyobb tisztelettel és felelősségének megdöbbenő öntudatával említse. És az ítélet hangzik, hogy aki az Isten nevét hiába veszi fel, azt az Ur megbünteti. A büntetés első sorban abban áll, hogy Isten neve ítéletté változik felette. Isten ítélete a keresztyén világ felett a világháboru. Isten ítélete a körülöttünk kibontakozó élet sok bűne, erkölcstelensége. Mert ime, akiknek életében az Isten neve csak elhangzó szó, mert nem a szív teljességéből szól a száj, azoknak élete fogva is marad a bűnnek, az önzésnek, erkölcstelenségnek börtönében, pontosan úgy, mintha Isten nem is létezne. Azoknak életében Isten neve vigasztalást, erőforrást, megtisztulást nem, csak kárhoztatást jelent. Ez pedig arról tesz megrázó bizonyosságot, hogy nem lehetséges az, hogy vasárnap ajkunkra vegyük az Isten nevét

és hétfőn reggeltől vasárnap reggelig úgy éljünk, úgy gondolkozzunk, úgy beszéljünk és úgy cselekedjünk, mintha Isten egyáltalán nem is létezne. Ezért van szükség arra, hogy a jelenkor nagy vallásos krízisében legelső sorban azal vessünk számot, hogy mi hova tartozunk? Azok közé-é, akiknek számára az élő Isten tényleg mindent meghatározó valóság, vagy pedig azok közé, akik előtt csak egy szép név? Akiknek a számára valóság, azoknak életére nézve kibeszélhetetlen ígéretek kegyelmi ajtaja tárul fel: „Ne félj, nem hagyalak el, megerősítlek, sőt megsegítlek“, azok felett azonban, akiknek az Isten neve csak takaró, azok felett az Ő neve ítélet, kárhoztatás és azoknak élete szomorú bizonyosságtétel amellelt, hogy az Ur kimélet nélkül mindig leleplezi és megbünteti azokat, akik az Ő nevét hiába veszik föl. A keresztyén társadalomnak le kell számolnia ezzel a ténnyel. Kétszínű játékot nem lehet üzni sokáig a vallásos étellel, mert ime az Ur Jézus figyelmeztetése mennyire komoly. Ha a só megizetlenül nem való semmire, csakhogy az utcára vessék és eltapossák az emberek. Itt van az igazsága annak, amit egy mélyérzésű fiatal ember mondott. Uram igaz, hogy mi nem akarunk hinni Istenben, mi csak azt mondjuk, hogy amíg olyan az emberiség élete, mint amilyen, nem tudunk hinni Istenben, mert azt érezzük, hogy ha valóság lenne Isten az emberek életében, akkor az emberek élete teljesen gyökerében más kellene, hogy legyen, mint a milyen. Mi is azt mondjuk. Azonban tovább megyünk ennél. Mi azt mondjuk, hogy minden nyomoruságunk élő bizonyosság, megrázó ítélet arról, amit a Próféta mond: Ez a nép ajkaival tisztel engem, de szívével távol marad tőlem. Isten nevét hiába nem lehet felvenni Ha egyszer a szív teljességéből fog szólni a száj, akkor az Isten neve ítéletből, kárhoztatásból, örök vádból és szemrehányásból újra oltalom-má, megújult életté, áldássá, mindeneket összefogó, megszentelő szeretetté fog átváltozni. — Ezért előttünk Isten e parancsolata nem fenyegető, de a legdrágább kegyelmi ígélet: Ha megújulást akartok, akkor jöjjetek, de komolyan, valóságosan jöjjetek én hozzám!

MULATTATÓ

TÜNÖDÉS.

Alltam elhagyott magamban
 S mély gondolat vivott bennem csatát:
 Azért futunk e földön nyomorultan
 Hogy növeljük a föld porát.
 Bús arcával bennem sirt a vég
 S nem maradt más csak e gondolat:
 Tiéd a végtelen, vad futás
 S a cél örökre mély titok marad.

Beke Endre.

Aki meghalt Erdély javáért.

A Magyar Nép szeptember 14-iki számában Alvincről szóló cikkemben megemlítettem, hogy a Martinuzzi-kastély nagy tulajdonosáról, a biboros Martinuzzi Györgyről egy külön cikkben fogok megemlékezni.

Hogy megérthessük Martinuzzi politikai nagyságát, szükségesnek tartom, hogy pár sorban ismertessem azon előzményeket, melyek őt kiválóvá tették. 1526 augusztus 29-ikén a magyar nemzet elveszti Mohácsnál a csatát a török ellen és királyát, a 20 éves II. Lajost, aki a megáradt Csele patakában lelte halálát. A csata után a királyválasztás kérdésében megoszlanak a vélemények. A főnemesség Ferdinándot, V. Károly német császár öcsét választja Magyarország királyává, míg a köznemesség az erdélyi vajdát, Szapolyai Jánost tiszteli meg bizalmával s őt koronáztatja meg Tokajban. Egyszerre tehát két király lett az országnak s a két király csakhamar megkezdte egymás ellen a harcot. Mikor Szapolyai János egy elvesztett csatája után Lengyelország felé menekül, a sajlódi kolostorban pihent meg s hosszasan elbeszélgetve a

Martinuzzi György.

Izabella királyné Martinuzzi tanácsára elhagyja Erdélyt.

kolostor perjelével, Martinuzzi Györggyel, csakhamar megszereti ezt a horvát eredetű, nagyeszű pálos barátot s magával viszi udvarába, hol a király tanácsadója lesz.

A váradi békében (1538) János király kibékül Ferdinánddal, sőt neki igéri az ő országrészét is, azon esetben, ha János királynak nem születik fiugyermeke (ugyanis János király ekkor még nőtlen volt); azonban a király a békekötés után megházasodik s a királynénak, Izabellának, férje halála után pár napra fia születik. Most már János királynak van örököse, azonban ezt nem akarja elfogadni Ferdinánd, Izabella meg nem hajlandó átadni fia országrészét s a Budavárát ostromló Ferdinánd ellen a török segítséget kéri. Szulejmán szultán szívesen nyújt segítséget, azonban az ostrom alól felmentett várat magának foglalja el, kifüggeszti lófarkas zászlóit a várra s a királynét kis fiával, János Zsigmonddal együtt Erdélybe küldi.

A királynéval megy tanácsadókép Martinuzzi György is, aki ekkor már biboros lett s itt Erdélyben mutatta meg igazában politika nagyságát. Miután Erdélyt átszervezte, csakhamar észrevette, hogy ez a kis fejedelemség nem képes megtartani önállóságát két olyan nagy birodalommal szemben, mint Ausztria és Törökország, ekkor arra gondol, hogy átadja Erdélyt Ferdinándnak, hogy Fer-

dinánd megvédje a török ellen; azonban csakhamar észreveszi, hogy a német nem képes kellőképpen megvédeni Erdélyt s ekkor a törükkel folytat tárgyalásokat. Valahogy úgy szeretné, hogy összeveszítse mind a két hatalmat s a háboru végén az erősebbhez csatlakozzon. 1551-ben már írásban átadta Erdélyt Ferdinándnak, kitől erős örséget kér Erdély megvédésére, azonban Ferdinánd pár száz katonával Castaldót küldi Erdély átvételére.

Martinuzzi most már tisztán látja az Erdély ege fölé tornyosult vészfelhőket, azt, hogy Castaldo képtelen megvédeni Erdélyt s ekkor a törökkel paktál s próbálja elterelni a szultán figyelmét az Erdélyben történekről. Castaldo generális, a nagy kém, besugja Martinuzzi török barátságát Ferdinándnak s mikor Ferdinándtól bármily megtorlásra felha-

talmazást kap, elhatározza, hogy a biboros lamférfiut elteszi láb alól; 1551 december 17-én éjjel hajtotta végre gonosz szándékát. Éjjélkor kopogtatnak a biboros hálósza ajtaján, Ferrali, Castaldo csatlósa levelet át Martinuzzinak s amíg Martinuzzi a levelet olvassa, a szobájában elrejtőzött és a fősőről a szobájába beözönlő katonák megöletését a vár árkába vetve, napokon át metetlenül hagyják, míg a fehérvári barátság idején, lopva el nem temetik. A most szerint ma is látszik Martinuzzi kicsorogott vére a kastélynak a Maros felé néző falán, azt regéli az omladozó fal, hogy Erdélyt a szomorubb napjaiban innen vezette a szultán életét is áldozati oltárra tevő nagy államférfi: Martinuzzi György.

Tompek József

Apróságok s Adomák

A szultán kérése.

Abból az időből való ez a történet, amikor még török uralom alatt nyögött Magyarország. Tudjuk, hogy nem igen tiszteltük meg egymást, mert magyar ember csak így szokta mondani: „pogány török“, a török meg: „kutya magyar!“

Ezért egy szép napon követésbe mentek a magyarok a törökök császárjához, a szultánhoz. Arra kérték, tiltsa el népének azt a csunya szokást, hogy „kutya magyarok“-nak hívják őket. Szépen, tisztességgel beszélték, a szultán meg is hallgatta, meg is értette őket, mosolygott is egy kicsit mikor felelt:

— Szívesen megteszem kéréseteket — egy feltétel alatt. A szivességért azonban szivesség jár: ígérjétek meg, hogy legalább engem nem tesztek csuffá és a kutyákat nem nevezitek „Szultánnak“.

A lyukas sajt.

Egy takarékos német fiu együtt tanult a székelyföldi magyar fiuval. Testvériesen megosztottak az otthonról küldött csomagokon, így hol az egyik, hol a másik elemőziáján elédgeltek. A német takarékos volt, a magyarnak ellenben igen jó volt az étvágya. Persze, görbe szemmel nézte a német, milyen nagyokat kanyarit pajtása a sajtból, szalonnából. Egyszer aztán kitalált valamit, hogy takarékosra tanítsa pajtását. Lehellet vékony szeletet vágott a sajtból és a szemé elé tartva, így szólt:

— Látlak, magyar!

A magyar sem volt rest. Jó mélyen eresztette bicskáját a sajtba, aztán lyukat kanyarított a szelet közepére és a szemé elé tartotta.

— Látlak, német!

Megnyugtató

— Csak attól félek doktor ur, nehogy elevenen temessenek el! — Legyen nyugodt, az én betegemet mind holtan temették el.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, a bármely ügyből kifolyólag nácsra szorulnak, ezen rovatban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy értőnknek a tanácsadásért nekünk kell fölkerjünk olvasóink, hogy a beküldött tanácskerővelhez mellékeljenek 20 könnyebbség okáért bélyeg, mert ennek költségeit mi fedezhetjük. Ha a választ talán kívánják, ezenfelül még lőn portódíj is küldendő. Csak azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva

Lesoványodott, erőtlén, vérgény, tüdőbajos betegek részére áldás a Grasin erőltápszer. A punk hátlapján levő hirdetésre felhívjuk figyelmét.

B. Gy. A meghalt testvére a férjét nem illeti meg örök. S. Gy. Mocsolya. A borsme termelésére útbaigítással szolalulirotnak az Erdélyi Garsági Egyletnél megjelent „gyógynövénytermelés rövid latalja“ című füzeté, a mely punk kiadóhivatala útján is szerezhető. — A mi a belén (Hyoscyamus niger) termelileti, erre nézve megjegygy, hogy azt magról kell termelivetőmagot öszszel kell elvmerit a tavaszi vetés gyengékorül. A beléndek magja t

ak akkor csirázik jól, ha a tél megének ki volt téve. Az első kísérlet beállításához átengedhetünk egy kevés vetőmagot, de csak keveset, legfeljebb ½ kilót. beléndeknek a levelét használjuk. Ezt tavasszal a vadon termőre szokás gyűjteni. Különként a múlt évben 16 leif fizettek. Teresztési kísérleteim annyiban jutottak ki, mert a természet által beléndek levelein a nyár folyamán lisztharmat és egy sárga foltokat okozó élődi gomba szorított megjelenni, a mik a levelet elszínezte és elszínezte. A beléndek általában a jó kövér földeken kedveli, sovány helyen törpe marad. Nálunk van olyan dülő a kertárban, a hol a vetés között még sűrűn található a beléndek.

Dr. Péter Béla.

A. B. Ha vértisztító kúrát szeretne csinálni, a levelében említett gyógyszer semmit sem ér, mert csak egyszerű hashajtó helyett jódkáliumot (5 gr. 1-2 órával a vízzel, naponta háromszor) gyógyszer 1-1 evőkanállal) kellene 2-3 hónapon át szednie, a székrekedés ellen pedig káposzta-cseppek használatosak. Mivel a vérvizsgálat két ízben is negatív eredményt adott, — nem lehetetlen, hogy csak egy idült örök-betegsége van, ami viszketéssel jár. Orvostól nem kért tanácsot? — A levelében említett gyógyszer már 57 éve van forgalomban, mint fájdalom nélkül adható hashajtó és minden gyógyterületen kapható. Bajára — ismétlem — semmi gyógyító hatással nincs. Dr. G. E.

K. F. Leveléből arra következtetek, hogy 9 hónapos, egyébként jól fejlett és „egészséges“ fiacskjának nedvedző ótvára (ekekma adidans) csakugyan lehetséges, de az a tény, hogy a kezelések elhatárolására is tovább terjedt, nem lehetetlen, hogy az ú. n. diathesis exsudativa betegség áll fenn rajta. Ezt persze csak az az orvos írhatja erősíthetné meg, aki a gyermeket látja is. Nagy kérdés, hogy a gyermek nincs-e túltáplálva? Rendesen kap-e táplálékot? Erre vonatkozólag nem írt semmit, pedig a táplálkozás nagy jelentőséggel bír. Ha csakugyan gondolt diathesis exsudativa áll fenn, úgy a gyógyulás le-

következik ugyan, de hosszadalmasan tart. Ha nedvedző ekekma lenne csak a baj, úgy annak — jó kenőcsre — már be kellett volna gyógyulnia. Igen jó kenőcs az Inotyol, — szép eredményeket láttam tőle. — Ha szükségét látja még, írjon! Dr. G. E.

Szerkesztői üzenetek

A második naptár expediciót pár nap múlva kezdjük meg. Azért nem indítottuk meg, mint irtuk január 15-én, mert a hátralelőkos előfizetőknek alkalmat adtunk tartozásuk kiegyenlítésére. Ha a második expediciót befejeztük, az azután fizető előfizetőinknek is elküldjük a könyvnaplót és pedig a befizetés sorrendjében.

Felkérjük előfizetőinket, hogy tekintettel igen nagy kiadásainkra, szíveskedjenek előfizetésük megújításáról mielőbb gondoskodni s ne csak a hátralelőkot, hanem az évi díjait is küldjék be. Amit lehet, mi mindent megteszünk, hogy előfizetőink lapunkkal meg legyenek elégedve. Minden második számunk 20 oldalas, tartalmas, s bárki fordul hozzánk tanácsért, azt készséggel megadjuk. A tanácsadásért küldött 20 lejjel nincsen megfizetve költésünk, mert szakértőinknek ennél sokkal többet fizetünk. Azonban mi tekintettel vagyunk előfizetőinkre s nem emeltük sem az előfizetési, sem a tanácskérési díjat, csupán azt kérjük, hogy előfizetését mindenki pontosan fizesse. Bizunk abban, hogy előfizetőink méltányolják igyekezetünket, fáradozásainkat s a pontos fizetéssel, valamint új előfizetők bejelentésével lehetővé teszik lapunk megerősödését és naggyobbátételét.

J. D. Homoródszentpéter. V. F. Mezőmés. A. F. Csikmaradás. K. S. Sárköz. K. L. Csikszereda. H. S. Tordaszentlászó. S. P. J. Mezősávás. A. S. Csikszentimon. F. L. Választ. B. A. Oklánd. F. M. Majláthfalva. O. M. Kézdikóvár. B. M. Firtosváralja. E. M. Kilyénfalva. D. F. J-é Marosfalfalu. K. I. Nyárádgálfalva. Sz. Magyarpéterlaka.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

S. F. Kismajtény. Sziveskadjék egyenesen az apróhirdetés feladójához fordulni.

T. J-né Zsögöd. A „Genovévá“-t csak magyar nyelven adjuk ki.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: A. I. Csikszentdomkos 550 (r. 1929. dec. 31-ig), özv. B. J-né Érmihályfalva 170 (r. 1931. febr. 1-ig), D. G. Selymesilosva 175, A. I. Kisbábony 255 (r. 1929. dec. 31-ig), M. Z. Mosia-Coroesti 220 (ebből 50 lej regényért), F. P. Hodgya 100, K. J. Gyergyószentmiklós 175, H. E. Marosvásárhely 495 (ebből 70 lej regényért, előf. r. 1929. dec. 31-ig), R. I. J. Magyaró 160, K. Gy. Bihar-poklos 170, B. K. Gyanta 170, T. C. Románboksány 345, M. F. Magyarózd 175, P. I. cs. Magyarvalkó 185, L. I. Torda 170, T. I. Mezőbaj 240 (ebből 175 L. könyvért), I. N. J. Szászlekenye 175, Hitelszövetkezet Lembény 175 (r. 1930. dec. 31-ig), I. A. Papole 170, Id. G. S. Csokaly 175, D. M. Romándellő 170, M. I. Szinészeg 200 (ebből 100 lej regényért), D. O. Bukarest 260 (r. 1930. jul. 1-ig), N. E. Igazfalva 6120, A. M. Ujmosnica 165 (ebből 80 lej könyvért), P. J. Mezőpetri 730 (P. J. S. M., B. S. 1930. dec. 31-ig, míg T. M. 1929. dec. 31-ig van rendben). B. Gy., B. F. és B. I. Amacz az 525 lejjel mindhárman r. 1929. dec. 31-ig, B. I. Ferend 1120, F. M. Vámosudvarhely 345 (r. 1930. dec. 31-ig), S. J. Szatmár 170 L. beérkezett, azonban ezzel az összeg nem 1930. dec. 31-ig van rendezve az előfizetés, hanem 1929. dec. 31-ig. A regényre küldött 50 L. dec. 27-én beérkezett, K. S. Vargyas 170 (r. 1931. máj. 1-ig, D. G. u. o. 220, (ebből 170 előfiz. (r. 1930. dec. 31-ig és 50 regényre), M. E. F. u. o. 220 L. (r. 1930. dec. 31-ig, 50 regényre), M. F. I. u. o. 220, 170, (r. 1930. dec. 31-ig, 50 L. regényre), D. K. Magyarigen 170 (r. 1929. dec. 31-ig), H. I. Nagyvárad 95 (r. 1930. jul. 1-ig), G. Sz. E. u. o. 170, (r. 1930. dec. 31-ig, H. E. u. o. 170, (r. 1930. dec. 1-ig),

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Aláírtkeresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Szőlőkezelő, aki úgy a szőlőszet, mint a borászat, kertészet és a mezőgazdaság terén nagy gyakorlatlással és kitűnő szolgálati bizonyítványokkal rendelkezik állást keres. Szíves megkeresések: **Jeney Imre szőlőkezelő, Pancota-Pankota, 461. szám. Aradmegye küldendők.**

Gazdaszonyt keresek két személyes egyszerű háztartás elvégzésére, nehezebb munka kivételével, ki inkább állandó, barátságos otthon, mint nagy fizetést keres. **Cím a kiadóhivatalban.**

Egy 53 holdból álló tanyai birtok lakóházzal és gazdasági épületekkel, 8 hold belső, 5 hold gyümölcsös, 45 hold erdő, eladó. **Cím Kőrös György Petrilacă de Murás-Mpéterlaka, p. Gornesti Jud. Murás.**

Keresek szerény igényű nőt, ki falusi háztartásban gyermektelen házaspárnál minden munkát elvégez. **Kovács Béla igazgató Ciu-guzel-Fugad. Posta Aiud. Jud. Albă.**

Kitűnő vidéken félmagas és sima örlésű vámmalom eladó. **Cím Valentiny Testvérek Badeni-Bágyon, Jud. Turda.**

Kinek van eladó mustármagja? Miután kereslet van a mustármag iránt, kérjük a termelőket, jelentsék be eladó magjaikat a kolozsvári gyógynövénykísérleti állomásnál (Cluj-Kolozsvár, Academia Agricolă).

Eladó 125 kat. hold jó minőségű birtok, parcellázva is. A birtok szántó, rét és erdőből áll. **Cím a kiadóban.**

17½-es Máv. benzines motoromat traktorral elcsérelném. — **Szabó Pál Vargata-Ny.-csikfalva** posta Mereurea-Niraj, jud. Mures.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DÖMÖKÖS.

Aranyosgyéres Agyagipar R.-T.

Ajánlja elsőrangú földgázzal égetett
hornyolt és hődtartó

tetőcserepét,

normál és nemetméretű

fali és kúttégláját

valamint elsőrendű különböző
méretben készült

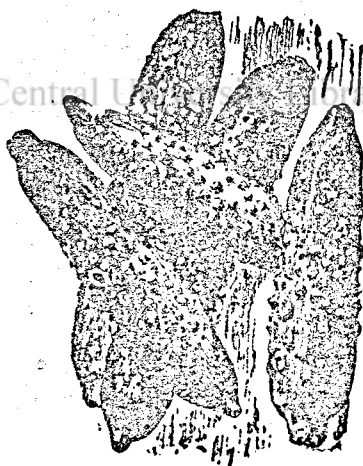
alagcsöveit.

Cég és iroda: Turda-Torda
telefonszám: 107.

Gazdák, szervezkedjétek!

VETŐMAGVAKAT A

MEZŐGAZDÁK

Kereskedelmi Részv.-Társ.-nál
ARAD vásároljunk.

Gazdasági magvak
here- és lucerna magvak
takarmányrépa magvak
fűmagvak
konyhakerti- és virágmagvak
legmegbízhatóbb beszerzési
forrása.

Fennáll 30 éve Árjegyzék kívánatra ingyen

Mărășești S. A. R. pentru Industrie Chimice București

A tavaszi vetésekhez 16—18%-os foszfor-savtartalmú vízben és citratban oldható **Szuperfoszfát-ot** ajánl. Oszi vetésekhez tejtrágyának könnyen oldhatóságánál fogva a legalkalmasabb trágya. A nitrogén- és káli pótlására használjunk 19—20%-os mésznitrogént, 40—42%-os kálisót.

Érdeklődőknek utbaigazítást, nyomtatványokat készséggel ad a cég

Bucurest

I. Calea Victoriei 29 sz.

Brasov—Brassó

II. Str. Gareii Vasut.-u. 70 sz.

Cluj—Kolozsvár

Str. Avram J. (Petőfi.-u.) 3 sz.

vagy a „Magyar Nép” kiadóhivatala Cluj—Kolozsvár Str. Baron L. Pop (Brassai-utca) 5. sz.

Minden magyar ember emlekszik a jó, békebeli, eredeti

„BRÁZAV SÓSBORSZESZ”-re

A budapesti gyár eredeti receptjei szerint gyártják s kapható:

BOGNAR ÉS SZANTO Erdélyi Kereskedelmi Részvénytársaságnál, Kolozsvár.

Szőlőoltvány, gyümölcsfa

valamint gyökeres ripárioportális és berlandiéri szőlővesszőket megbízható helyről telepítsünk. Ajánljuk 20 év óta fennálló telepünkről garantált fajtisza minden betegségtől mentes duggyökeres szőlőoltvány és gyümölcsfáinkat. Tekintettel az évi nagy keresetre igyekezzék rendeléseit mielőbb hozzánk juttatni mint-hogy a múlt évben nagyon sok vevőnket nem tudtuk kielégíteni.

Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk mely a szőlőültetésről, valamint a károsnövények irtásáról sok hasznos tudnivalókat tartalmaz. *CMO*

Szekely Gábor és Társa
szőlőoltvány és gyümölcsfatelep
Diosig-Bihardioszeg Jud. Bihar.

Ingyen küldöm szőlőoltvány és gyümölcsfa árjegyzékemet, mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbírókora nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekébe ne vegyen addig oltványt, vagy bár-milyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti utmutatómat.

Cím: J. SZÜCS szőlőtelep 2.
Diosig-Bihardioszeg. Jud. Bihar.

Fásziortúz

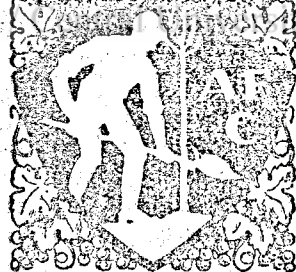
irodalmi folyóirat

Kiadóhivatal:

Cluj-Kvár, Strada Paron L. Foa
(v. Erassai-utca) 5 sz.

FAISZKOLÁR ÉS SZŐLŐS
OLTVANYTELEPEK R.T.

AMBROSI FISCHER
& CO

AIUD-NAGYENYED

Árjegyzék ingyen!

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton,
Gyulafehérvár, Marosvásár-
hely és Nagyváradon.

Saját tőkéi: 141 millió lei

Affiliált intézetei:

Torda-aranyos várm. Tak.-pénztár
RT Torda, Alsófehérvárm. Gazda-
sági Bank és Tak.-pénztár Nagy-
enyed, Udvarhelym. Tak.-pénztár
Sz. kegyudvarhelyen és Szekely-
keresztú on, Szászrégenvidéki J.
pénztár RT Szászrégen, Szamos-
ujvári Hitelbank RT Sz.-ujvári n
és Népbank RT Bánffyhyunvodon.

Minden bankügyletet leg-
előnyösebben végez.

Engedélyezett devizahely.
Árutraktár a vasút mellett —
B-tételeket elfogad.

Villamos szerelést vállaltunk!

Készít, javít
mindenféle villamos
berendezéseket, dynamót,
motort, vasalót, rezstót,
telefon, rádiót.

Cluj-Kolozsvár, Kornis-utca 8. (Óvár.)

Akkumulátorok uzonnali töltése!

Szőlőknek és gyümölcsösöknek legajánlatosabb az őszi, rétek és legelőknék a téli trágyázás s e célra a leghatásosabb, legbiztosabb és legolcsóbb a 16-18%-os foszforsav-tartalmu

„TRANSYLVANIA-GUANO-FOSZFÁT”

mely tartalmaz még 05%-os nitrogént, 50%-os szénsvavas meszet, 30%-os meszet és 12%-os szerves anyagot.

Ára métermázsánként ab Pui állomás vagonba rakva 220 lei.

Zsákok beszerzési áron — Szállítja: a „Cioclovina” Soc. in Comand, Pui-Pui, jud. Hunedoara-Humyad megye.
Megrendeléseket a „Magyar Nép” utján is lehet eszközölni és pedig vagon- és mászatételekben is.

— Tapasztalatainkra hivatkozva kérjük rendeléseknél a lakhely, posta és állomás pontos román nevét jelekedni. —

Lesóványodott, erőtlén,
vérszegény, lüdtőhajos
betegek részére áldás a

»GRASIN«

erőlápser. — Étvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szembelünő.

Kapható: gyógyszerárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerárában
Cluj-Kolozsvár, Calea Motilor. — Egy dohoz 120 lei. Postán küldve
135 lei. Egy teljes kurához 5 dohoz 600 lei bértmértve, utánvétel.
Használati utasítás minden dohozhoz mellékelve.

MINDEN GAZDA

csak akkor jó gazda, ha
családjának egészségéről is hiven gondoskodik.

A városból, vagy vásárról jövet
egyetlen gondos gazda sem fe-
ledkezik meg a valódi

DIANA

sósorszeszről,

mert ez a legkövetesebb házi-
szer és legelső segítség a házban.
Külsőleg bedörzsölésre, belsőleg
cukorra cseppentve mint fajda-
lomcsillapító, hűsítő, felfrissítő és
egészségapó szert használják.

Kapható mindenütt.

Eredeti csak a DIANA felirással.
Óvakodjék értéktelen utánzatoktól.

„Transsovienna” Bank RT

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetei:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Gyergvószentmiklós,
Csikszereda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségei:

Aranyosgyéres,
Elfognd bététeket, leszámítól
váltóka és bárhova
teljesít áturalásokat,
meghitelezéseket.

Petői Sándor összes költeményei

az erdélyi Irodalmi Társaság kiadása ára tűzve 100 lei,
diszkontóshoz 15 lei Megrendelhető kiadóhivatalunk utján

Tápanyagdus és magas takarmányhozom csak 19—20 százalékos

MÉSZNITROGÉNNEL

érhetők el.

Mésznitrogén RÉTEK és LEGELŐK

speciális műtrágyája.

Kérjen díjmentes utbaigazítást és nyomtatványokat.

»NITROGÉN« Műtrágya és Vegyipar R.-T. Diciosánmarlin-Dicsőszentmárton.

40—4 % os kalisó,
16—18 % os superphoshat.